

УДК: 616.24-02:576.852.21-07:575.113.001.5

МПК: А 61 В 10/00; А 61 К 31/15; 39/00; 039/02; 039/205; 039/00; 31/45;

039/04; 48/00; С 12 N 1/02; 15/10; 19/34; 15/00; 15/63; 1/21; 1/00; 1/20;

С 12 Q 1/00; 1/04; 1/68; 1/70; С 12 R 1/32; С 12 Р 19/34; С 07 Н 21/02; 21/04;

L 7/00; G 01 N 33/50; 33/53; 35/00 G 01 N 33/483

№ держреєстрації 0118U007365

Інв. №

Національна академія медичних наук України

Державна установа «Національний інститут фтизіатрії і пульмонології

ім. Ф. Г. Яновського Національної академії медичних наук України»

(НІФП НАМНУ)

10, вулиця Миколи Амосова, м. Київ, 03038, тел.: 275 04 02, факс: 275 21 18

E-mail: secretar@ifp.kiev.ua

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор НІФП НАМНУ,

академік НАМН України,

д-р мед. наук, професор

_____ Ю. І. Фещенко

14.12.2021

З В І Т

ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНУ РОБОТУ

за договором № 33.ПЗ/2021/300 від 15.01.2021 р.

РОЗРОБИТИ ТЕХНОЛОГІЮ ГЕНО-ФЕНОТИПІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ
ЛЕГЕНЕВИХ УРАЖЕНЬ, ЯКІ СПРИЧИНЕНІ НЕТУБЕРКУЛЬОЗНИМИ
МІКОБАКТЕРІЯМИ

(остаточний)

А.19.06

Заст. директора з наукової та науково-організаційної
роботи, д-р мед. наук, професор

І. А. Калабуха

Керівник НДР, завідувач лабораторії мікробіології
і біохімії, д-р мед. наук, професор

О. А. Журило

2021

Рукопис закінчено 13.12.2021

Результати роботи розглянуто Вченою Радою НІФП НАМНУ,
від ____ .12.2021 № 12

протокол

РЕФЕРАТ

Звіт про НДР: 220 с., 4 рис., 26 табл., 5 дод., 77 джерел.

ГЕНО-ФЕНОТИПІЧНА ДІАГНОСТИКА, ЛЕГЕНІ, МІКОБАКТЕРІОЗ

Об'єкт дослідження – штами нетуберкульозних мікобактерій (НТМБ) від хворих на мікобактеріоз легень.

Мета роботи – підвищення ефективності і стандартизація методів лабораторної діагностики мікобактеріозів шляхом розробки алгоритму гено-фенотипічної діагностики легеневих уражень, які спричинені НТМБ.

Методи дослідження – генетичні, бактеріологічні, статистичні, апаратура – фенотипічна система ВАСТЕС MGIT 960 та молекулярно-генетичні системи.

Установлено, що в Україні 2,9 % клінічних ізолятів мікобактерій ідентифікуються як НТМБ. Найчастіше виділялись *M. avium-complex* – 45,5 %. Створена база даних циркулюючих в Україні штамів НТМБ. Розроблена технологія гено-фенотипічної діагностики легеневих уражень, які спричинені НТМБ, яка включає оптимальний діагностичний комплекс визначення видового спектру штамів НТМБ. Доведено, що для ефективного виділення НТМБ необхідно здійснювати посів дослідного матеріалу на два поживних середовища: рідке і щільне. Слід використовувати для прискорення видової ідентифікації мікобактерій розроблений спосіб генетичної ідентифікації НТМБ, який дозволяє скоротити термін ідентифікації НТМБ з 4-х тижнів до 2-х робочих днів. Створені стандартні операційні процедури з лабораторної діагностики мікобактеріозів. Впроваджений зовнішній контроль якості бактеріологічних досліджень на мікобактеріоз в Україні. Доведено, що метод подвійних серійних мікророзведень препаратів для визначення медикаментозної стійкості НТМБ є найбільш перспективним для баклабораторій протитуберкульозних закладів України.

Інформація щодо впровадження: підготовлено 4 проекти наказу МОЗ України, отримано 1 патент на корисну модель, опубліковано 0 монографій, 24 наукових роботи, 1 методичні рекомендації, 1 навчальний посібник для лікарів, 2 інформаційних листи, підготовлено 1 нововведення, зроблено 62 наукових доповіді, проведено 42 курси інформації та стажування, отримано 8 актів впровадження.

Сфера застосування – фтизіатрія.

Умови одержання звіту: за договором. НІФП НАМНУ, 10, вулиця Миколи Амосова, м. Київ, 03038.